

Súd: Správny súd v Banskej Bystrici
Spisová značka: 29Sas/4/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3022200110
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr Miroslava Štefčeková
ECLI: ECLI:SK:SpSBB:2025:3022200110.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Banskej Bystrici v konaní pred sudkyňou JUDr. Miroslavou Štefčekovou, v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. A. X, XXX XX D. A., právne zastúpeného: JUDr. Silvia Turcsányiová, advokátka, so sídlom Štefánikova 21, 917 01 Trnava, IČO: 42 226 279, proti žalovanému: Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, so sídlom Nám. gen. Viesta 2, 832 47 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SELUZ-37-1/2022-OdSP zo dňa 04.02.2022, taktó

rozhodol:

Správny súd žalobu **z a m i e t a**.

Žalobcovi a žalovanému právo na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Priebeh administratívneho konania

1. Žalobca bol od roku 2001 profesionálnym vojakom s miestom výkonu služby v útvere v Žiline. Dňa 25.04.2014 pri vojenskom cvičení si pri dopade po zoskoku padákom poškodil skrížený väz v ľavom kolene. Tento úraz bol posúdený ako služobný úraz, za ktorý zodpovedal služobný úrad, a preto mu Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia rozhodnutím zo dňa 28.08.2014 priznal bolestné v sume 412,- Eur. V roku 2018 bol žalobca zaradený vo funkcii technik - potápač a od 05. - 09.03.2018 sa zúčastňoval komplexného výsadkového cvičenia. Podľa rozvrhu výcviku sa mal dňa 08.03.2018 medzi 7:00 a 7:50 hod. venovať vytrvalostnému behu. Okolo 7.10 hod. sa rozcvičoval drepmi s činkou, pri ktorých mu praskol vnútorný meniskus v ľavom kolene. Jeho veliteľ dňa 08.03.2018 vypracoval Záznam o úraze, v ktorom odporučil uznať tento úraz za služobný úraz, pretože ho žalobca utrpel pri plnení služobnej úlohy. Na základe zákona, ako aj lekárskeho posudku vypracoval veliteľ 5. pluku špeciálneho určenia dňa 25.05.2018 Správu o vyšetrení úrazu, v ktorej uzavrel, že ide o služobný úraz, pretože sa stal v priebehu zamestnania, a tak zaň zodpovedá služobný úrad v rozsahu 100 %. Rovnaký záver vyslovila aj úrazová komisia, ktorá správu prerokovala. Na podklade správy vojenský úrad priznal žalobcovi rozhodnutím zo dňa 29.06.2018 bolestné v sume 2.862,- Eur a neskôr rozhodnutím zo dňa 16.07.2019 náhradu za stratu na služobnom plate. Žalobca bol od 09.03.2018 práceneschopný, pričom po zistení prieskumnej komisie, že žalobca už nie je zdravotne spôsobilý na výkon služby, ho riaditeľ personálneho úradu Ozbrojených síl Slovenskej republiky personálnym rozkazom zo dňa 18.02.2019 podľa § 83 ods. 1 písm. b) zákona č. 281/2015 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov (ďalej „zákon č. 281/2015 Z. z.) prepustil zo služobného pomeru profesionálneho vojaka od 15.03.2019. Žalobca medziasom požiadal o invalidný výsluhový dôchodok. Posudková komisia sociálneho zabezpečenia dňa 21.05.2019 posudzovala zdravotný stav žalobcu a dospela k záveru, že tento je dôsledkom viacerých služobných úrazov (z roku 2007, 2010, 2014 a 2018), ktoré spôsobili poškodenie meniskov a predného skríženého väzu. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie posudková komisia ustálila trvalé následky po vybratí menisku pri stredne ťažkej poruche funkcie kolenného kĺbu podľa kapitoly XV oddielu G položky 48 písm.

b) prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon č. 461/2003 Z. z.“). K nemu priradila mieru poklesu schopnosti vykonávať primerané civilné zamestnanie 30% z možného rozpätia 30% až 45%, ktorú zvýšila následne o 10%. Na základe tohto záveru vojenský úrad rozhodnutím zo dňa 11.06.2019 priznal žalobcovi invalidný dôchodok od 16.03.2019. Žalobca medzitým požiadal o priznanie jednorazového mimoriadneho odškodnenia podľa § 24 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon č. 328/2002 Z. z.“), pretože mal za to, že služobný úraz zo dňa 08.03.2018 sa stal za nebezpečných podmienok podľa § 24 ods. 3 písm. i) zákona č. 328/2002 Z. z. pri výsadkovom výcviku. Na preukázanie okolností služobného úrazu predložil Potvrdenie veliteľa vojenského útvaru Žilina zo dňa 30.05.2019, podľa ktorého sa úraz stal na komplexnom výsadkovom cvičení pri komplexnom výsadkovom výcviku žalobcu podľa rozvrhu.

2. Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia (ďalej „prvostupňový správny orgán“) rozhodnutím č. VÚSZ-4531340906001-13/2019-OOČ (ďalej „prvostupňové rozhodnutie“) zo dňa 02.08.2019 podľa § 24 ods. 1, ods. 3 písm. i) zákona č. 328/2002 Z. z., žalobcovi nepriznal jednorazové mimoriadne odškodnenie. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplynulo, že správny orgán skúmal či v prípade žalobcu boli kumulatívne splnené podmienky uvedené v § 24 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z., teda či u žalobcu došlo k zmene zdravotnej spôsobilosti na výkon služby alebo bol uznaný za invalidného, či zmena zdravotnej spôsobilosti na výkon služby alebo invalidita vznikla v dôsledku služobného úrazu a či služobný úraz bol spôsobený za nebezpečných podmienok. Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia mal preukázané, že žalobca bol rozhodnutím prieskumnej komisie Ministerstva obrany Slovenskej republiky (ďalej „Ministerstvo obrany SR“) zo dňa 17.01.2019 uznaný za nespôsobilého vykonávať štátnu službu a že bol posudkovou komisiou sociálneho zabezpečenia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia uznaný za invalidného odo dňa 16.03.2019. Hoci podľa Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia nebolo možné jednoznačne určiť, že invalidita žalobcu vznikla priamo v dôsledku služobného úrazu zo dňa 08.03.2018 (zo zápisnice posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia vyplynulo, že invalidita je výsledkom opakovaných služobných úrazov ľavého kolenného kĺbu a pravého prsného svalu), skonštatoval, že z časového hľadiska došlo ku zmene zdravotnej spôsobilosti, respektíve k invalidite žalobcu po vzniku služobného úrazu zo dňa 08.03.2018. Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia sa zaoberal tiež otázkou, či k služobnému úrazu žalobcu zo dňa 08.03.2018 došlo za nebezpečných podmienok podľa § 24 ods. 3 písm. i) zákona č. 328/2002 Z. z. Z dôkazov podľa Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia vyplynulo, že žalobca asi o 07:10 hod. v rámci pozemnej výsadkovej prípravy, pri rozcvičovaní - drep pocítil prasknutie a bolesť v ľavom kolene, s následnou bolesťou a obmedzenou hybnosťou v ňom. Zo samotnej dokumentácie k služobnému úrazu a z priebehu úrazového deja vyplynulo, že žalobca utrpel dňa 08.03.2018 úraz pri rozcvičovaní - drepe a nie pri výsadkovom výcviku tak, ako to predpokladá zákon č. 328/2002 Z. z. Prvostupňový správny orgán preto uzavrel, že podľa rozvrhu výcviku mal žalobca už od 7:00 hod. vykonávať vytrvalostný beh, no úraz utrpel pri rozcvičovaní, pričom takto utrpený úraz nevznikol pri výsadkovom výcviku, teda za nebezpečných podmienok v zmysle § 24 ods. 3 písm. i) zákona č. 328/2002 Z. z. Ministerstvo obrany SR o následne podanom odvolaní žalobcu rozhodlo rozhodnutím č. SELUZ-563-2/2019-OdSP zo dňa 04.11.2019, ktorým prvostupňové rozhodnutie potvrdilo.

3. Krajský súd v Žiline, na ktorý sa žalobca obrátil so správnou žalobou, rozhodol rozsudkom sp. zn. 25Sa/4/2020 zo dňa 26.10.2021, ktorým zrušil rozhodnutie Ministerstva obrany SR č. SELUZ-563-2/2019-OdSP zo dňa 04.11.2019 a vec mu vrátil na ďalšie konanie, konštatujúc nedostatky odôvodnenia a nevysporiadanie sa s obsahom listinného dôkazu - potvrdenia zo dňa 30.05.2019 o výsadkovom výcviku profesionálneho vojaka.

4. Ministerstvo obrany SR rozhodnutím č. SELUZ-37-1/2022-OdSP zo dňa 04.02.2022 (ďalej „len napadnuté rozhodnutie“) odvolanie žalobcu proti rozhodnutiu Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia č. VÚSZ-4531340906001-13/2019-OOČ zo dňa 02.08.2019 zamietlo a prvostupňové rozhodnutie potvrdilo. Žalovaný v napadnutom rozhodnutí zdôraznil, že podmienky vzniku služobného úrazu za nebezpečných podmienok pri výsadkovom výcviku posudzoval na základe predpisu „Výsadková príprava č. S-Vys-3-1“. Poukázal na body 9., 161. a 180. a uzavrel, že ním citované ustanovenia predpisov považujú vytrvalostný beh za súčasť výsadkového výcviku, avšak za súčasť pozemnej výsadkovej prípravy nepovažujú rozcvičovanie, prípadne cvik - drep s činkou pred vytrvalostným behom v teréne. Preto podľa žalovaného u žalobcu dňa 08.03.2018 nedošlo k služobnému úrazu za nebezpečných podmienok pri výsadkovom výcviku z dôvodu nesplnenia všetkých zákonných kritérií pre takúto klasifikáciu. Žalovaný vo vzťahu k žalobcom vzneseným odvolacím námietkam ďalej poukázal na to, že podľa § 9 písm. g) zákona č. 281/2015 Z. z. je veliteľ povinný vytvárať podmienky na predchádzanie vzniku služobných úrazov a chorôb z povolania profesionálneho vojaka, viesť

evidenciu služobných úrazov, zabezpečiť vyšetrenie služobného úrazu alebo choroby z povolania a viesť evidenciu dočasnej neschopnosti na výkon štátnej služby pre chorobu alebo úraz (ďalej len „dočasná neschopnosť pre chorobu alebo úraz“). Postup veliteľov, vedúcich štátnych zamestnancov a vedúcich zamestnancov a Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia pri evidovaní, vyšetrení a registrácii služobných úrazov, pri prerokúvaní a určovaní náhrady škody upravuje Smernica Ministerstva obrany SR č. 21/2014 o podrobnostiach o jednorazovom mimoriadnom odškodnení, jednorazovom odškodnení pozostalých, zvýšenom jednorazovom odškodnení pozostalých, o postupe nadriadených pri prerokúvaní a určovaní náhrady škody a o ďalších podrobnostiach o poskytovaní v súvislosti so služobnými úrazmi a chorobami z povolania profesionálnych vojakov v znení Smernice Ministerstva obrany SR č. 53/2018 (ďalej „Smernica č. 21/2014“). Žalovaný ďalej konštatoval, že veliteľ, respektíve ním určená úrazová komisia síce zisťujú úrazový dej, avšak ich zistenia tvoria len podklad pri konaní Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia ako správneho orgánu rozhodujúceho o priznaní alebo nepriznaní dávky úrazového zabezpečenia, t. j. aj jednorazového mimoriadneho odškodnenia. V rámci správneho konania teda Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia posudzuje aj okolnosti, za ktorých došlo k služobnému úrazu profesionálneho vojaka a konfrontuje ich s právnou úpravou, viažucou sa k predmetnej veci. Smernice ani zákon č. 328/2002 Z. z. podľa žalovaného neopravňujú veliteľa na vydávanie potvrdenia o výsadkovom výcviku, na základe ktorého by určoval, že služobný úraz sa stal za nebezpečných podmienok a ktorým by mal byť Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia pri rozhodovaní viazaný. Žalovaný zdôraznil, že potvrdenie zo dňa 30.05.2019 možno považovať za preukázanie skutočnosti, že v termíne v ňom uvedenom prebiehal výsadkový výcvik, avšak posúdenie, za akých okolností došlo k služobnému úrazu a či boli splnené podmienky určené internými normatívnymi aktmi a právnou úpravou na priznanie dávky úrazového zabezpečenia prislúcha správne orgánu, ktorým nie je veliteľ.

Správna žaloba - žalobné body

5. Žalobca sa včas podanou správnu žalobou zo dňa 08.04.2022 domáhal preskúmania zákonnosti a zrušenia rozhodnutia žalovaného č. SELUZ-37-1/2022-OdSP zo dňa 04.02.2022, ako aj prvostupňového správneho orgánu č. VÚSZ-4531340906001-13/2019-OOČ zo dňa 02.08.2019 a vrátenia veci prvostupňovému správne orgánu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Žalobca namietal, že napadnuté rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, je nepreskúmateľné, nezrozumiteľné a nezákonné a obsahuje nedostatok dôvodov. Ďalej namietal, že zistenie skutkového stavu žalovaným bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci, ako aj to, že skutkový stav, ktorý vzal žalovaný za základ napadnutého rozhodnutia bol v rozpore s administratívnymi spismi a nemá v nich oporu a že došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia vo veci samej. Zdôraznil, že oba správne orgány postupovali v rozpore s ustanoveniami § 3 Správneho poriadku a v rozpore s ustanovením článku 2 ods. 2 Ústavy SR, pretože rozhodnutia oboch správnych orgánov vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci a zistenie skutkového stavu správnymi orgánmi bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci.

6. Žalobca uviedol, že žalovaný sa opakovane nevysporiadal dostatočne s jeho námietkami. Zdôraznil, že žalovaný konštatoval závermi s odkazmi na paragrafové znenie bez toho, aby uviedol akýkoľvek dôvod, či myšlienkový pochod ako dospel k svojmu záveru, o ktorú časť paragrafového znenia na ktorú odkazuje, svoje rozhodnutie opiera. Žalovaný sa podľa žalobcu bez hlbšej analýzy stotožnil s prvostupňovým rozhodnutím bez toho, aby sa riadne a dôsledne zaoberal odvolacími námietkami žalobcu. Ignorancia požiadavky riadne svoje rozhodnutie odôvodniť, ktorú žalovanému vytkol Krajský súd v Žiline, podľa žalobcu zašla až tak ďaleko, že žalovaný vyslovil skutkové aj právne závery bez ďalšieho relevantného právneho odôvodnenia, zákonné ustanovenia nahrádzal vlastnými svojvoľnými úvahami, ktorými bez oprávnenia nahrádzal znenie zákona. Žalovaný len opakovane mechanicky prevzal dôvody z prvostupňového rozhodnutia, bez ambície vysporiadať sa s pripomienkami správneho súdu.

7. Žalobca poukázal na ustanovenie § 24 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z., podľa ktorého policajtom a profesionálnemu vojakovi, ktorého zdravotná spôsobilosť na výkon služby bola zmenená, alebo ktorý bol uznaný za invalidného v dôsledku služobného úrazu spôsobeného za nebezpečných podmienok, patrí jednorazové mimoriadne odškodnenie. V nadväznosti na uvedené žalobca zdôraznil, že toto ustanovenie neobsahuje termín „bezprostredne“, či formuláciu „len v dôsledku služobného úrazu, ktorý predchádzal zmene zdravotného stavu alebo vzniku invalidity“, ako to uvádza žalovaný nesprávne, tvrdiac, že podmienkou vzniku nároku na jednorazové mimoriadne odškodnenie je bezprostrednosť v rámci preukázaného kauzálneho priebehu medzi služobným úrazom a vznikom invalidity. Invalidita žalobcu bola spôsobená podľa žalobcu viacerými služobnými úrazmi, nielen úrazom bezprostredne predchádzajúcim uznaniu invalidity, pričom nie je možné jednoznačne určiť, že invalidita vznikla

priamo v dôsledku posledného služobného úrazu žalobcu zo dňa 08.03.2018, keďže zo zápisnice posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia, ako aj z vývoja zdravotného stavu žalobcu vyplynulo, že jeho invalidita je dôsledkom opakovaných služobných úrazov ľavého kolenného kĺbu a pravého prsného svalu.

8. Žalobca k žalovaným konštatovanému nesplneniu podmienky vzniku služobného úrazu zo dňa 08.03.2018 za nebezpečných podmienok uviedol, že žalovaný ani prvostupňový správny orgán nie sú oprávnený posudzovať úrazový dej služobného úrazu žalobcu. Príslušným orgánom pre posúdenie služobného úrazu (úrazového deja) je podľa žalobcu veliteľ, respektíve ním určená úrazová komisia. Podľa žalobcu žalovaný nebol oprávnený posudzovať úrazový dej služobného úrazu žalobcu a mieru nebezpečnosti činnosti vykonávanej počas činnosti, ktorú zákon výslovne označuje ako činnosť vykonávanú za nebezpečných podmienok. Takéto oprávnenie mu nepriznáva zákon ani žiadny normatívny predpis. Žalovaný ani prvostupňový správny orgán preto nie sú oprávnení skúmať mieru a intenzitu nebezpečnosti konkrétnej situácie, v ktorej došlo k vzniku služobného úrazu.

9. Žalobca zdôraznil, že ak zákon jasne a výslovne stanovuje, že výsadkový výcvik je činnosťou vykonávanou za nebezpečných podmienok, tak žalovaný je bez ďalšieho povinný zákon rešpektovať, podľa neho postupovať, ak mu zo všetkých písomných podkladov vyplýva, že k služobnému úrazu došlo počas výsadkového výcviku. Žalovaný opakovane zákon obchádzal, keď nezákonne skúmal, či čiastková činnosť počas výsadkového výcviku bola vykonávaná v nebezpečnej situácii, ignorujúc skutočnosť, že podľa ustanovení zákona celý výsadkový výcvik je považovaný za činnosť vykonávanú za nebezpečných podmienok. Podľa žalobcu niet právneho predpisu, ktorý by žalovaného oprávňoval skúmať či posudzovať úrazové deje, jednotlivé čiastkové deje počas výsadkového výcviku alebo mieru nebezpečnosti danej situácie a činnosti. Uvedený postup žalovaného je podľa žalobcu flagrantným obchádzaním a porušovaním zákonného ustanovenia v snahe poškodiť profesionálneho vojaka a nepriznať mu nárok, ktorý mu prislúcha z toho istého zákona, ktorý stanovuje aj podmienky pre jeho vznik. Vytrvalostný beh, ktorého súčasťou je rozcvička z nariadenia veliteľa, je podľa žalobcu súčasťou výsledkového výcviku a zákon jednoznačne stanovuje, že výsadkový výcvik je činnosťou vykonávanou za nebezpečných podmienok. Podľa žalobcu je absurdné požadovať, aby právny predpis stanovoval priebeh vytrvalostného behu ako aj to, že jeho súčasťou je aj rozcvičovanie, aby sa tak predišlo zraneniu. Žalobca zdôraznil, že ako vyplynulo aj z rozvrhu výcviku č. 5. pŠÚ-119-9/2018, žalobca mal v čase od 7:05 do 7:50 hod. vykonávať vytrvalostný beh, súčasťou, ktorého je aj rozcvička. Túto žalobca vykonával na pokyn veliteľa. Rozcvička bola vykonávaná celou jednotkou na pokyn veliteľa a s prihladením na ročné obdobie je pochopiteľné, že sa rozcvička vykonávala v interiéri. Jednoznačne však išlo o súčasť vytrvalostného behu, čo potvrdil aj veliteľ a úrazová komisia. Záver žalovaného o tom, že žalobca neutrpel služobný úraz zo dňa 08.03.2018 za nebezpečných podmienok, bol preto podľa žalobcu nesprávny, nemal oporu v zistenom skutkovom stave a ani naň aplikovaných právnych predpisov.

Vyjadrenie žalovaného

10. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe zo dňa 24.05.2022 navrhol podanú žalobu podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej „SSP“) ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietnuť. Zdôraznil, že s názormi žalobcu uvedenými v podanej správnej žalobe, ktorými napáda rozhodnutie zo dňa 04.02.2022, ako aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu zo dňa 02.08.2019 sa nestotožňuje, pretože obe rozhodnutia považuje za zákonné a trvá na záveroch v nich vyslovených.

11. Žalovaný uviedol, že vzhľadom na časový horizont vzniku zmeny zdravotnej spôsobilosti a invalidity žalobcu dospel správny orgán k záveru, že po vzniku úrazu zo dňa 18.09.2007 (úraz nebol vyhodnotený ako služobný), úrazu zo dňa 02.02.2010 (úraz nebol vyhodnotený ako služobný) ani služobného úrazu zo dňa 25.04.2014 nedošlo k zmene zdravotnej spôsobilosti žalobcu na výkon štátnej služby a ani priamo po ich utrpení nedošlo k uznaniu invalidity. Aj po týchto úrazoch žalobca podľa žalovaného naďalej vykonával štátnu službu profesionálneho vojaka, a teda je predpoklad, že naďalej spĺňal požadovanú zdravotnú spôsobilosť pre výkon služby. Prvostupňový správny orgán a rovnako aj žalovaný sa preto ďalej zaoberali len dôsledkami služobného úrazu zo dňa 08.03.2018 a v rámci správneho konania ustálili, že z časového hľadiska došlo ku zmene zdravotnej spôsobilosti, respektíve k invalidite až po vzniku ostatného služobného úrazu.

12. Žalovaný uviedol, že samotné ustanovenie § 24 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z., podľa ktorého „zmena zdravotnej spôsobilosti na výkon služby alebo invalidita vznikla v dôsledku služobného úrazu“, znamená, že zmena zdravotnej spôsobilosti, respektíve invalidita vzniká priamo v spojení s utrpeným služobným úrazom, čo bolo v tomto prípade v dôsledku služobného úrazu zo dňa 08.03.2018. Vzhľadom na uvedené bolo v ďalšom priebehu konania skúmané naplnenie zákonom stanovených podmienok na priznanie jednorazového mimoriadneho odškodnenia v súvislosti so služobným úrazom zo dňa 08.03.2018. Žalovaný poukázal na to, že ak by sa žalobcovi zmenila zdravotná spôsobilosť už v

dôsledku úrazov, ktoré predchádzali služobnému úrazu zo dňa 08.03.2018, zdravotný stav žalobcu by mu už v čase pred 08.03.2018 neumožňoval vykonávať štátnu službu profesionálneho vojaka, s ohľadom na to, že zdravotná spôsobilosť je jednou z nevyhnutných podmienok na výkon štátnej služby profesionálneho vojaka, a to počas celého trvania služobného pomeru akéhokoľvek profesionálneho vojaka. Poukázal na to, že keďže žalobca bol v čase pred 08.03.2018 naďalej zdravotne spôsobilý a zmena jeho zdravotnej spôsobilosti nastala až po služobnom úraze zo dňa 08.03.2018, podľa logického sledu udalostí je jednoznačné, že posudzovanie podmienok jednorazového mimoriadneho odškodnenia je možné naviazať len na okolnosti služobného úrazu zo dňa 08.03.2018.

13. Žalovaný vo vzťahu k potvrdeniu o výsadkovom výcviku profesionálneho vojaka č. p.: 5-pŠÚ-87-22/2019 zo dňa 30.05.2019, ktoré na základe žiadosti žalobcu vydal a svojim podpisom potvrdil E. F. A. G., vtedajší veliteľ pluku Vojenského útvaru 2790 Žilina a v ktorom sa uvádza, že „komplexné výsadkové cvičenie, ktoré bolo vykonané dňa 08.03.2018 v priestoroch Vojenského útvaru 2790 Žilina, bolo vykonané podľa rozvrhu výcviku“, uviedol, že toto potvrdenie nie je možné samo o sebe považovať za dôkazný prostriedok preukazujúci, že v deň vzniku služobného úrazu žalobcu pri činnosti, pri ktorej došlo k služobnému úrazu, vykonával výsadkový výcvik, teda že k služobnému úrazu došlo za nebezpečných podmienok. Predmetné potvrdenie o výsadkovom výcviku podľa žalovaného možno považovať za preukázanie skutočností, že v uvedenom termíne prebiehal výsadkový výcvik, avšak posúdenie, za akých okolností došlo k služobnému úrazu a či boli splnené podmienky určené príslušnou právnou úpravou na priznanie dávky úrazového zabezpečenia príslúcha správnomu orgánu. V tejto súvislosti dodal, že ani zo Smernice č. 21/2014, ani zo zákona č. 328/2002 Z. z. nevyplýva veliteľovi útvaru oprávnenie vydávať pre účely konania o priznaní jednorazového mimoriadneho odškodnenia potvrdenie citovaného charakteru. V tomto prípade podľa žalovaného ide o vyslovenie subjektívneho hodnotenia veliteľa útvaru, ktoré je však bez ohľadu na žalobcom načrtnuté tvrdenia pre súdny prieskum napadnutých rozhodnutí irelevantné, pretože jediným príslušným správnym orgánom, ktorému zákon dáva kompetenciu na rozhodovanie o dávke jednorazového mimoriadneho odškodnenia, je v tomto prípade Vojenský útvar sociálneho zabezpečenia a následne na druhom stupni Ministerstvo obrany SR.

14. Žalovaný poukázal tiež na to, že hlava III. výsadkového predpisu s názvom „cvičné zoskoky padákom a pozemná príprava výsadkárov“ obsahuje bod 21 nazvaný „pozemná príprava na zoskok padákom“. Podľa hlavy III. bodu 21 číslo 180 výsadkového predpisu „do komplexu pozemného nácviku prvkov zoskoku padákom je nutné zaradiť cvičenie upevňujúce vestibulárny systém a vytrvalostný beh v teréne na posilnenie kĺbov dolných končatín.“ Z rozvrhu výcviku oddielu bojovej podpory od 05.03.2018 do 11.03.2018. č. 5.pŠÚ-119-9/2018 vyplýva, že žalobca mal dňa 08.03.2018 v čase od 7:05 do 7:50 hod. vykonávať výsadkovú prípravu - T5 vytrvalostný beh, nie cvik - drep. Rozcvičovanie pri drepe s činkou (počas ktorého došlo k služobnému úrazu) podľa žalovaného nie je možné podľa zákona č. 328/2002 Z. z. ani podľa výsadkového predpisu zaradiť pod cvičenie upevňujúce vestibulárny systém, a to napriek konštatovaniu žalobcu, že „náplňou pozemnej výsadkovej prípravy je totiž cvičenie na rozvoj vestibulárneho systému.“ Pod výsadkový výcvik (napriek tomu, že tento pojem zahŕňa aj pozemnú prípravu výsadkárov) však podľa žalovaného nie je správne zaradiť akúkoľvek činnosť žalobcu, ktorú by bolo možné subsumovať pod pojem „cvičenie upevňujúce vestibulárny systém“. Žalovaný zdôraznil, že predovšetkým je potrebné mať na zreteli doslovné znenie právneho predpisu a z neho vyplývajúci úmysel zákonodarcu poskytnúť jednorazové mimoriadne odškodnenie len v tom prípade, ak k služobnému úrazu došlo za nebezpečných podmienok, ktorých existenciu prvostupňový správny orgán pri svojom rozhodovaní nemal za dostatočne preukázanú.

Replika

15. Žalobca v podanej replike zo dňa 10.07.2022 zotrval na právnom názore, že ustanovenie § 24 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. neobsahuje termín „bezprostredne“, či formuláciu „len v dôsledku služobného úrazu, ktorý predchádzal zmene zdravotného stavu alebo vzniku invalidity“, ako to podsúva žalovaný a o čom tvrdí, že je podmienkou vzniku nároku na jednorazové mimoriadne odškodnenie. Podľa žalobcu niet takejto podmienky v zákone a žalovaný svojou svojvoľnou úvahou mení a dotvára znenie zákona. Podľa žalobcu žalovaný sám cituje predmetné ustanovenie, teda si musí byť vedomý neexistencie takejto podmienky, ako aj ústavného princípu, že štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, napriek tomu si ju však nad rámec zákona stanovuje a požaduje jej splnenie. Podľa žalobcu tento záver žalovaného nemá oporu v zákone nie ani v zistenom skutkovom stave, že zmena zdravotného stavu alebo vznik invalidity boli v príčinnej súvislosti výlučne s posledným služobným úrazom žalobcu. Zdôraznil, že invalidita žalobcu bola spôsobená viacerými služobnými úrazmi, nielen úrazom bezprostredne predchádzajúcim uznaniu invalidity. Opakovane poukázal na závery uvedené v rozhodnutí Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia zo dňa 02.08.2019.

16. Opakovane zdôraznil i to, že na základe posudkovej charakteristiky uvedenej v zápisnici o rokovaní zo dňa 21.05.2019 posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia č. 05/2019 pri posudzovaní invalidity a jej vzniku boli brané do úvahy všetky služobné úrazy žalobcu a invalidita bola následne dôsledkom viacerých služobných úrazov, a to úrazov ľavého kolena (v roku 2010, 2014, 2018) a úrazu pravého prsného svalu v roku 2007. Zdôraznil, že nerozporuje skutočnosť, že k zmene zdravotnej spôsobilosti došlo až po úraze z roku 2018, ale poukazuje na skutočnosť, že dôsledky predchádzajúcich služobných úrazov sa nakumulovali a že posledným úrazom bola už intenzita poškodenia zdravia taká, že spôsobila nespôsobilosť vykonávať štátnu službu a následne aj uznanie invalidity. V tejto súvislosti poukázal na to, že aj ostatné služobné úrazy žalobcu spĺňajú podmienky stanovené v § 24 ods. 3 zákona č. 328/2002 Z. z. a boli spôsobené za nebezpečných podmienok. Podľa žalobcu žalovaný ignorovaním ostatných úrazov koná účelovo v snahe nepriznať žalobcovi nárok na jednorazové mimoriadne odškodnenie.

17. Žalobca ďalej konštatoval, že žalovaný už štandardne neuviedol žiadny právny predpis, z ktorého by mu vyplývalo oprávnenie posudzovať, ktorý úraz bol rozhodujúci, či oprávnenie meniť závery posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia. Taktiež neuviedol žiadne ustanovenie zákona, ktoré ako zákonnú požiadavku stanovuje bezprostrednosť. Žalovaný, ako aj prvostupňový správny orgán podľa žalobcu opakovane rozhodujú nad rámec zákona, zákon si dotvárajú, stanovujú podmienky, ktoré zákon neuvádza a nerešpektujú ústavné limity, v zmysle, ktorých sú oprávnení konať iba na základe ústavy v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

18. Taktiež poukázal na ustanovenia Smernice Ministerstva obrany SR č. 21/2014 v znení Smernice Ministerstva obrany SR č. 53/2018. V jednotlivých ustanoveniach článkov Smernice je podľa žalobcu jasne napísané a špecifikované, že príčiny, príčinné súvislosti a všetky ďalšie okolnosti vzniku služobného úrazu zisťuje úrazová komisia a skúmať, či daná činnosť, pri ktorej došlo k úrazu bola súčasťou plánu prípravy (rozvrhu výcviku) v ten deň je povinný skúmať veliteľ, ktorý posudzuje rozsah zodpovednosti za služobný úraz, nie Vojenský útvar sociálneho zabezpečenia ani žalovaný. Ďalej poukázal na čl. 19. ods. 1 Smernice č. 21/2014 a uviedol, že Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia sa má s podkladmi oboznámiť a nie overovať správnosť ich záverov či dokonca ich prekrúcať a meniť. Podľa žalobcu žalovaný a prvostupňový správny orgán si uzurpujú bez zákonného podkladu právomoc úrazovej komisie a veliteľa a odcitujú predmetné ustanovenia a bez ďalšieho ďalej vyslovia nelogický záver o svojom oprávnení. Žalobca ďalej poukázal na čl. 1 písm. c) Smernice č. 21/2014 a na jej účel, ako aj na ustanovenie § 9 zákona č. 281/2015 Z. z.

19. Vo vzťahu k vyjadreniu žalovaného ďalej uviedol, že žalovaný ani prvostupňový správny orgán neuviedli, z akého zákonného ustanovenia im vyplýva oprávnenie či povinnosť pri rozhodovaní o samotných dávkach úrazového zabezpečenia skúmať, či sú v tom, ktorom prípade naplnené zákonom stanovené podmienky pre ich priznanie. Podľa žalobcu uviesť „vo všeobecnosti povinný“ nie citáciou zákonnej normy, a nie je jasné, z akého právneho predpisu žalovanému a prvostupňovému správne mu orgánu má táto všeobecná povinnosť vyplývať. Uviedol, že závery žalovaného pôsobia až absurdne, keďže v tom istom vyjadrení na strane 5 sú výslovne citované ustanovenia Smernice č. 21/2014, podľa ktorých jedine veliteľ a úrazová komisia skúmajú príčin, príčinné súvislosti a všetky ďalšie okolnosti vzniku služobného úrazu a či daná činnosť, pri ktorej došlo k úrazu, bola súčasťou plánu prípravy (rozvrh výcviku) v ten deň je a posudzujú rozsah zodpovednosti za služobný úraz. Podľa žalobcu žalovaný svojimi svojvoľnými závermi popiera závery úrazovej komisie a veliteľa, ktorí sú ako jediní zákonom oprávnení skúmať priebeh úrazového deja. Opakovane zdôraznil, že niet právneho predpisu, ktorý by oprávňoval žalovaného či prvostupňový správny orgán skúmať úrazový dej.

Duplika

20. Žalovaný v duplike zo dňa 18.10.2022 uviedol, že sa v plnom rozsahu pridrižiava skutkových a právnych zistení a následných odôvodnení ním prezentovaných v priebehu dotknutých administratívnych konaní, ktoré boli v konečnom dôsledku premietnuté aj do správnych aktov vzťahujúcich sa na predmetné právne veci a v plnej miere sa pridrižiava aj záverov uvedených vo svojom podaní zo dňa 24.05.2022.

21. Konštatoval, že podmienky prijatia občana do štátnej služby profesionálneho vojaka podrobne upravuje § 16 zákona č. 281/2015 Z. z., pričom požiadavka zdravotnej spôsobilosti občana musí byť naplnená tak v čase podávania žiadosti občana o prijatie do štátnej služby, ako aj po celý čas štátnej služby profesionálneho vojaka. Na základe predloženého administratívneho spisu bolo podľa žalovaného preukázané, že po vzniku úrazu žalobcu zo dňa 18.09.2007, úrazu zo dňa 02.02.2010 (ktoré neboli vyhodnotené ako služobné) ani služobného úrazu zo dňa 25.04.2014 nedošlo k zmene zdravotnej spôsobilosti žalobcu na výkon štátnej služby a ani priamo po ich utrpení nedošlo k uznaniu invalidity žalobcu. Aj po týchto úrazoch žalobca naďalej vykonával štátnu službu profesionálneho vojaka, a teda je predpoklad, že aj naďalej spĺňal požadovanú zdravotnú spôsobilosť pre výkon služby. Zdôraznil, že

prvostupňový správny orgán, ako aj žalovaný sa preto v rámci rozhodovania o nepriznaní jednorazového mimoriadneho odškodnenia ďalej zaoberali len dôsledkami služobného úrazu zo dňa 08.03.2018, pričom v rámci správneho konania ustálili, že z časového hľadiska došlo ku zmene zdravotnej spôsobilosti, respektíve k invalidite až po vzniku služobného úrazu zo dňa 08.03.2018.

22. Podľa žalovaného, ak žalobca napádal jeho argumentáciu, je namieste opakovane zdôrazniť, že bez služobného úrazu žalobcu zo dňa 08.03.2018 by nedošlo ani k rozhodovaniu o nároku na jednorazové mimoriadne odškodnenie, čo samo o sebe preukazuje fakt, že bez služobného úrazu žalobcu zo dňa 08.03.2018 by nedošlo ani ku zmene jeho zdravotnej spôsobilosti, respektíve k jeho invalidite. Zároveň dodal, že za predchádzajúci služobný úraz bol žalobca riadne odškodnený a ďalej vykonával štátnu službu profesionálneho vojaka, pričom dôvodom straty zdravotnej spôsobilosti na výkon štátnej služby profesionálneho vojaka boli až zmeny jeho zdravotného stavu, spôsobené v dôsledku služobného úrazu utrpeného dňa 08.03.2018.

23. K námietke žalobcu týkajúcej sa toho, že prvostupňový správny orgán rozhodujúci o nepriznaní jednorazového mimoriadneho odškodnenia nie je oprávnený skúmať úrazový dej poukázal na fakt, že v konkrétnom prípade oprávnenie príslušných správnych orgánov na rozhodnutie vo veci dávok úrazového zabezpečenia je odôvodnené priamo z ustanovenia § 81 ods. 1 písm. b), § 81 ods. 2 písm. b) a § 84 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. Žalovaný mal za to, že pri rozhodovaní o dávke jednorazového mimoriadneho odškodnenia má správny orgán za úlohu posúdiť splnenie zákonom stanovených podmienok na priznanie jednorazového mimoriadneho odškodnenia, pričom v danom prípade príslušný správny orgán vykonal iba dokazovanie, na podklade, ktorého mal za dostatočne preukázané, že žalobca dňa 08.03.2018 neutrpel služobný úraz za nebezpečných podmienok.

24. Poukázal na to, že z rozvrhu výcviku oddielu bojovej podpory od 05.03.2018 do 11.03.2018 č. 5.pŠÚ-119-9/2018 vyplynulo, že žalobca mal dňa 08.03.2018 v čase od 7:05 do 7:50 hod. vykonávať výsadkovú prípravu - T5 vytrvalostný beh, nie cvik - drep. Rozcvičovanie pri drepe s činkou, počas ktorého došlo k služobnému úrazu nie je možné podľa zákona č. 328/2002 Z. z. ani podľa výsadkového predpisu zaradiť pod cvičenie upevňujúce vestibulárny systém, a to napriek konštatovaniu žalobcu, že „náplňou pozemnej výsadkovej prípravy je totiž cvičenie na rozvoj vestibulárneho systému“. Zdôraznil, že predovšetkým je potrebné mať na zreteli doslovné znenie a z neho vyplývajúci úmysel zákonodarcu poskytnúť jednorazové mimoriadne odškodnenie len v tom prípade, ak k služobnému úrazu došlo za nebezpečných podmienok, ktorých existenciu prvostupňový správny orgán pri svojom rozhodnutí nemal za dostatočne preukázanú.

25. Žalovaný uviedol, že námietky žalobcu považoval za neopodstatnené, pretože v napadnutom rozhodnutí podrobne uviedol všetky skutočnosti, právne predpisy a úvahy, na základe ktorých hodnotil vykonané dôkazy, pričom zároveň žalobca nepredložil žiadnu relevantnú konštrukciu hodnotenia dôkazov v tejto veci svedčiacu potrebe zmeny záverov napadnutého rozhodnutia, a teda potrebu zrušenia napadnutého rozhodnutia. Skonštatoval, že napriek tomu, že rozhodnutie o priznaní a výplate jednorazového mimoriadneho odškodnenia sa realizuje vo sfére voľného správneho uváženia správneho orgánu zákonom č. 328/2002 Z. z. stanoveného rozhodovacieho procesu, môže správny orgán prijať za najvhodnejšie len také rozhodnutie, ktoré s prihliadnutím na konkrétne okolnosti veci napĺňa všetky zákonné podmienky, spočívajúce vo vzniku invalidity v dôsledku služobného úrazu utrpeného za nebezpečných podmienok, čo nie je vzhľadom na preukázané skutočnosti v tejto právnej veci prípadom žalobcu.

26. Pre úplnosť dodal, že rozhodnutie o priznaní náhrady za bolesť za služobný úraz prípadne rozhodnutie o náhrade za stratu na služobnom plate sú samostatné a rozdielne rozhodnutia, ktorým predchádzali samostatné, procesne ucelené správne konania, v rámci ktorých sa rozhodovalo na základe rozdielnych zákonných podmienok. Uvedenými rozhodnutiami žalovaného bolo rozhodnuté o konkrétnych dávkach podľa zákona č. 328/2002 Z. z. ako o samostatných dávkach úrazového zabezpečenia, pričom pri oboch týchto inštitútoch, respektíve konaniach sa neskúmala skutočnosť, či k služobnému úrazu došlo za nebezpečných podmienok. Predmetnými rozhodnutiami preto nemohlo dôjsť k potvrdeniu skutočnosti, že k služobnému úrazu zo dňa 08.03.2018 došlo za nebezpečných podmienok, nakoľko posudzovanie takejto podmienky by pri dávke, ktorou je napríklad náhrada za bolesť, bolo nad rámec zákona č. 328/2002 Z. z.

27. Krajský súd v Trenčíne rozsudkom sp. zn. 18Sa/9/2022 zo dňa 22.11.2022 rozhodol tak, že rozhodnutie Ministerstva obrany SR č. SE/ÚZ-37-1/2022-OdSP zo dňa 04.02.2022 a rozhodnutie Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia č. VÚSZ - 4531340906001-13/2019-OOČ zo dňa 02.08.2019 zrušil a vec vrátil správnejmu orgánu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že pri vyhodnocovaní, či určitý úraz je služobným úrazom a jeho okolností je kľúčová úloha veliteľa, a preto mal žalovaný pripísať náležitú dôkaznú hodnotu potvrdeniu zo dňa 30.05.2019.

Obom orgánom verejnej správy uložil, aby objasnili dôvody, prečo žalobca nekonal vytrvalostný beh a konštatoval, že ak sa tak stalo s vedomím veliteľa, je potrebné považovať žalobcom vykonávanú činnosť za súčasť výsadkovej prípravy na účel § 24 ods. 1 a 3 písm. i) zákona č. 328/2002 Z. z.

28. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky na základe žalovaným podanej kasačnej sťažnosti rozsudkom sp. zn. 7Ssk/41/2023 zo dňa 30.04.2024 rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 18Sa/9/2022 zo dňa 22.11.2022 zrušil a vec vrátil Správneému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie. Konštatoval, že napadnutý rozsudok vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci a uložil správneému súdu o žalobe znova rozhodnúť s ohľadom na viazanosť právnym názorom vysloveným v rozsudku kasačného súdu.

29. Na prejednanie veci správny súd nariadil pojednávanie na deň 28.04.2025 podľa § 107 ods. 1 písm. a) SSP. Všetci účastníci konania mali predvolanie na pojednávanie vykázané. Na pojednávaní právny zástupca žalobcu zotrval na podanej žalobe a ňou predložených vyjadreniach. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu SR a zotrval na právnom názore, že ustanovenie § 24 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. neobsahuje termín „bezprostredne“, či formuláciu „len v dôsledku služobného úrazu, ktorý predchádza zmene zdravotného stavu alebo vzniku invalidity“, ako to žalovaný podsúva a tvrdí, že je podmienkou vzniku nároku na jednorazové mimoriadne odškodnenie. Konštatoval, že niet takejto podmienky v zákone a žalovaný svojou svojvoľnou úvahou mení a dotvára znenie zákona. Poukázal na to, že invalidita žalobcu bola spôsobená viacerými služobnými úrazmi, nielen úrazom bezprostredne predchádzajúcim uznaním invalidity, o čom svedčí aj zápisnica o rokovaní zo dňa 21.05.2019 posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia č. 5/2019. Pri posudzovaní invalidity a jej vzniku boli brané do úvahy všetky služobné úrazy žalobcu a invalidita bola následne dôsledkom viacerých služobných úrazov. Opakovane zdôraznil, že nerozporuje skutočnosť, že k zmene zdravotnej spôsobilosti žalobcu došlo až po úraze z roku 2018, avšak dôsledky predchádzajúcich služobných úrazov sa podľa neho naakumulovali a posledným úrazom už bola intenzita poškodenia u žalobcu zdravšia taká, že spôsobila nespôsobilosť vykonávať štátnu službu a následne aj samotné uznanie invalidity. Poukázal tiež na to, že zákon č. 328/2002 konkrétne § 24 ako podmienku neustanovuje bezprostrednosť medzi služobným úrazom a uznaním invalidity, nie je možné jednoznačne určiť, že invalidita žalobcu vznikla priamo dôsledkom posledného služobného úrazu, nakoľko aj zo samotnej zápisnice posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia, ako aj z vývoja zdravotného stavu žalobcu vyplýva, že invalidita je dôsledkom opakovaných služobných úrazov ľavého kolenného kĺbu. Mal za to, že prvostupňový správny orgán sa nevysporiadal s touto skutočnosťou a následným aj administratívnym konaním bolo len dotvárané výkladom práva bez opory v zákone, že na priznanie je nevyhnutný len posledný úraz. Podľa právneho zástupcu to nie je pravda, lebo invalidita a zákon hovorí jednoznačne o tom, že policajtovi a profesionálnemu vojakovi, ktorého zdravotná spôsobilosť na výkon štátnej služby bola zmenená, alebo ktorý bol uznaný za invalidného v dôsledku služobného úrazu spôsobeného za nebezpečných podmienok patrí jednorazové mimoriadne odškodnenie. Následne § 24 ods. 3 písm. i) poukazuje aj priamo na zoskoky padákom, kde jednoznačne jeden z úrazov (ak by aj bol spochybnený vojenský výcvik) bol (a dosť značne poškodil zdravie žalobcu) uskutočnený pri zoskoku padákom a toto už nemožno spochybníť a nijakým spôsobom obísť, že by sa nejednalo o naplnenie podmienky za nebezpečných podmienok. Poverená zástupkyňa žalovaného na pojednávaní uviedla, že sa v celom rozsahu pridriavajú písomného vyjadrenia k žalobe, ako aj následne podanej dupliky a právnej argumentácie obsiahnutej v kasačnej sťažnosti zo dňa 06.02.2023.

30. Správny súd vec príslušný podľa § 10 SSP a miestne príslušný podľa § 13 ods. 3 SSP preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného a postup, ktorý mu predchádzal (vrátane prvostupňového) nielen v rozsahu a z dôvodov uvedených v správnej žalobe, ale aj nad rozsah žalobných bodov, keďže sa jedná o správnu žalobu v sociálnych veciach fyzickej osoby, kedy správny súd nie je viazaný žalobnými bodmi zmysle § 203 ods. 2 SSSP a § 134 ods. 2 písm. d) SSP. Preskúmaním veci dospel správny súd k záveru, že žaloba žalobcu nebola dôvodná a preto žalobu žalobcu zamietol.

Právny rámec

31. Podľa § 199 ods. 1 písm. a) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej „SSP“) sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

32. Podľa § 199 ods. 2 SSP v konaní podľa tejto hlavy správny súd zohľadňuje špecifické potreby vychádzajúce zo zdravotného stavu a sociálneho postavenia účastníka konania - fyzickej osoby a poskytuje jej poučenie o jej procesných právach a povinnostiach.

33. Podľa § 199 ods. 3 SSP ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie v sociálnych veciach ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

34. Podľa § 202 ods. 2 prvá veta SSP správnu žalobu fyzickej osoby správny súd posudzuje neformálne.

35. Podľa § 203 ods. 2 SSP pri správnej žalobe fyzickej osoby nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi.

36. Podľa § 20 ods. 1 písm. d) zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej „zákon č. 328/2002 Z. z.“) policajtovi alebo profesionálnemu vojakovi, ktorý utrpel služobný úraz podľa § 29 ods. 1 až 3 alebo u ktorého bola zistená choroba z povolania podľa § 29 ods. 4, sa poskytuje v rozsahu, v akom služobný úrad alebo služobný orgán za škodu zodpovedá, jednorazové mimoriadne odškodnenie.

37. Podľa § 24 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. policajtovi a profesionálnemu vojakovi, ktorého zdravotná spôsobilosť na výkon služby bola zmenená alebo ktorý bol uznaný za invalidného v dôsledku služobného úrazu spôsobeného za nebezpečných podmienok, patrí jednorazové mimoriadne odškodnenie vo výške najmenej desaťnásobku základu podľa § 60 a najviac päťdesiatnásobku základu podľa § 60. Jednorazové mimoriadne odškodnenie vo výške najmenej desaťnásobku základu podľa § 60 a najviac päťdesiatnásobku základu podľa § 60 patrí za rovnakých podmienok aj policajtovi a profesionálnemu vojakovi, ktorého zdravotná spôsobilosť na výkon služby bola zmenená alebo ktorý bol uznaný za invalidného v dôsledku choroby z povolania.

38. Podľa § 24 ods. 3 písm. i) zákona č. 328/2002 Z. z. nebezpečné podmienky sú také podmienky, keď k poškodeniu zdravia policajta alebo profesionálneho vojaka dôjde pri zoskokoch padákom, pri výsadkovom výcviku, pri výcviku v podvese vrtuľníka alebo v zlaňovaní alebo spúšťaní z vrtuľníka, zo skalných stien, z budov a iných objektov.

Posúdenie vecí správnym súdom

39. Predmetom súdneho prieskumu bolo posúdenie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SEĽUZ-37-1/2022-OdSP zo dňa 04.02.2022, ktorým potvrdil rozhodnutie Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia č. VÚSZ-4531340906001-13/2019-OOČ zo dňa 02.08.2019 o nepriznaní jednorazového mimoriadneho odškodnenia žalobcovi podľa § 24 ods. 1 a ods. 3 písm. i) zákona č. 328/2002 Z. z. a odvolanie žalobcu podľa § 59 ods. 1 a 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) (ďalej „Správny poriadok“) zamietol z dôvodu, že nespĺnil podmienku zmeny zdravotnej spôsobilosti alebo vzniku invalidity podľa § 24 ods. 1 písm. i) zákona č. 328/2002 Z. z. v dôsledku služobného úrazu spôsobeného za nebezpečných podmienok pri výsadkovom výcviku, a teda u neho neboli splnené všetky zákonné podmienky pre hodnotenie služobného úrazu ako služobného úrazu utrpeného za nebezpečných podmienok, s ohľadom na to, že drep s činkou (resp. rozcvičovanie), pri ktorom žalobca utrpel úraz nie je súčasťou pozemnej výsadkovej prípravy.

40. Žalobca v správnej žalobe a v nej uvedených žalobných bodoch vymedzil podstatu svojej argumentácie tak, že napadnuté rozhodnutie (ako aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu) vychádzalo z nesprávneho posúdenia veci a zistenie skutkového stavu bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci, keď zákon č. 328/2002 Z. z. ako podmienku na priznanie jednorazového mimoriadneho odškodnenia nestanovuje bezprostrednosť medzi služobným úrazom a uznaním invalidity, pričom nebolo možné jednoznačne určiť, že invalidita žalobcu vznikla priamo v dôsledku posledného služobného úrazu žalobcu, keďže z vývoja jeho zdravotného stavu vyplynulo, že invalidita žalobcu bola dôsledkom opakovaných služobných úrazov ľavého kolenného kĺbu a pravého prsného svalu. Zároveň namietal, že žalovaný ani prvostupňový správny orgán nie sú oprávnení posudzovať úrazový dej služobného úrazu žalobcu a záver žalovaného o tom, že žalobca neutrpel služobný úraz za nebezpečných podmienok je nesprávny a nemá oporu v zistenom skutkovom stave a príslušných právnych predpisoch.

41. V predmetnom konaní bolo potrebné vysporiadať sa s tým, či postupom správnych orgánov došlo v súvislosti so služobným úrazom žalobcu k správne posúdeniu podmienok na priznanie jednorazového mimoriadneho odškodnenia v zmysle § 24 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z., najmä s ohľadom na to, či žalobca bol uznaný za invalidného v dôsledku služobného úrazu spôsobeného za nebezpečných podmienok a ktorý orgán je oprávnený posudzovať úrazový dej služobného úrazu za účelom prípadného priznania jednorazového mimoriadneho odškodnenia.

42. Najvyšší správny súd SR v rozsudku sp. zn. 7Ssk/41/2023 zo dňa 30.04.2024 dal odpoveď na dve zásadné právne otázky týkajúce sa predmetnej veci, a to: (i) či a do akej miery orgán, ktorý rozhoduje o nároku na jednorazové mimoriadne odškodnenie, sám posudzuje otázku, či určitý služobný úraz vznikol za nebezpečných podmienok, (ii) otázku výkladu samotného pojmu „výsadkový výcvik“ v § 24 ods. 3 písm. i) zákona č. 328/2002 Z. z., teda aké konkrétne činnosti podeľ možno podradiť a či medzi ne patrí aj rozcvička pred vytrvalostným behom, vykonávaným v rámci komplexu výsadkovej prípravy. Zároveň poukázal na to, že nebezpečnými podmienkami v zmysle § 24 ods. 3 zákona č. 328/2002 Z. z. sú „také podmienky, keď k poškodeniu zdravia profesionálneho vojaka dôjde (okrem iného) a) pri výkone služby v leteckej prevádzke, b) pri výcviku v poľných podmienkach

alebo pri vojenskom cvičení, c) pri plnení osobitných úloh počas bezpečnostných akcií a opatrení, d) trestným činom spáchaným inou osobou (za určitých podmienok), e) pri určitých prácach na stožiaroch spojených s rizikom pádu, vykonávaných v nútených polohách, bez pracovných plošín, z povrazových rebrikov, visutých sedačiek, v závese na ochrannom páse alebo obmedzenom pracovnom priestore, f) pri určitých prácach pod vodou, g) pri výkone v koľajisku železničných dráh, v priestoroch, kde hrozí úraz elektrickým prúdom alebo otrava plynom a nebezpečnými chemickými látkami, vo výškach, nad voľnými hĺbkami, pri kontrole motorových vozidiel, zvierat, nebezpečných látok, jadrového materiálu, pod vplyvom ionizujúceho alebo iného zdraviu škodlivého žiarenia, h) pri výkone pri ohrození určitými rizikami (faktory karcinogénne, mutagénne, chemické, biologické, ionizujúceho žiarenia, záťaž teplom, chladom, hlukom, vibráciami), i) pri zoskokoch padákom, pri výsadkovom výcviku, pri výcviku v podvесе vrtuľníka alebo v zlaňovaní alebo spúšťaní z vrtuľníka, zo skalných stien, z budov a iných objektov, j) pri práci s určitými nebezpečnými materiálmi, k) pri medzinárodnom cvičení.

43. Správny súd v kontexte nastolených otázok, ktorých zodpovedanie je rozhodujúce v predmetnej veci, poukazuje na odôvodnenie uvedené v rozsudku kasačného súdu sp. zn. 7Ssk/41/2023 zo dňa 30.04.2024, ktorého právnym názorom je správny súd v predmetnej veci viazaný a ktorý vo vzťahu k prvej otázke (i) uviedol „pri riešení prvej otázky je potrebné predovšetkým vychádzať z toho, že jednorazové mimoriadne odškodnenie je dávkou úrazového zabezpečenia (porov. § 4 ods. 2, ako aj nadpis tretej časti zákona č. 328/2002 Z. z.). ... Ak by však skutočne išlo o predbežnú otázku, o ktorej má ako príslušný orgán rozhodovať veliteľ či iný nadriadený, podľa § 40 ods. 1 Správneho poriadku by vojenský úrad bol aj tak oprávnený urobiť si o tejto otázke úsudok sám. Takýto úsudok by bol vylúčený, len ak by o tejto otázke uvedený príslušný orgán už právoplatne rozhodol. O taký prípad však v prerokúvanej veci celkom zreteľne nejde. Ako už bolo uvedené, ustanovenie § 24 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. normuje podmienky vzniku nároku na jednorazové mimoriadne odškodnenie a § 24 ods. 3 bližšie definuje jednu z týchto podmienok - nebezpečné okolnosti. Ďalší znak hypotézy (skutkovej podstaty) tohto nároku - služobný úraz – definuje ustanovenie § 29 cit. zák. Kasačný súd už vo svojej judikatúre vyslovil, že zo žiadneho ustanovenia tohto zákona nevyplýva, že by o otázke, či úraz je služobným úrazom v zmysle § 29 cit. zák., mal právomoc rozhodovať akýkoľvek iný orgán než ten, ktorý rozhoduje o samotnej výplate dávky (porov. rozsudok sp. zn. 7Ssk 33/2021). Rovnako však žiadne ustanovenie zákona č. 328/2002 Z. z. neustanovuje, že by o otázke, či sa úraz profesionálneho vojaka stal za nebezpečných podmienok v zmysle § 24 ods. 3 cit. zák., mal právomoc osobitne a s účinkom právoplatnosti rozhodnúť akýkoľvek iný orgán než ten orgán, ktorý rozhoduje o samotnom jednorazovom mimoriadnom odškodnení, teda o úrazovej dávke sociálneho zabezpečenia pri evidovaní, vyšetrovaní a registrácii služobných úrazov a pri prerokúvaní a určovaní náhrady škody. ... Zo všetkých citovaných ustanovení smernice č. 21/2024 tak podľa kasačného súdu celkom jednoznačne vyplýva, že tak úrazová komisia, ako aj veliteľ zisťujú a vyšetrojú určité skutkové okolnosti ohľadom pracovného úrazu. Svoje závery následne spracúvajú len vo forme správ, teda sumarizácie skutkových zistení, ktoré však na konci predkladajú Vojenskému úradu sociálneho zabezpečenia. Navyše, medzi závery, ktoré tieto orgány podľa smernice vyslovujú, nepatrí záver o tom, či sa služobný úraz stal za nebezpečných podmienok v zmysle § 24 ods. 3 zákona č. 328/2002 Z. z. Už vôbec potom z týchto ustanovení nemožno vyvodiť oprávnenie veliteľa alebo úrazovej komisie osobitne a právoplatne rozhodovať o tom, či služobný úraz sa udial za nebezpečných podmienok. Rovnako z nich nevyplýva, že by stanoviská vyjadrené v jednotlivých správach mali účinky záväznosti pre iné orgány (osobitne pre Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia). O to menej potom takéto účinky možno priznať neformálnemu potvrdeniu služobného orgánu, ktoré bolo vydané mimo rámca tejto smernice (akým v prerokúvanej veci je potvrdenie z 30. mája 2019). To, samozrejme, neznamená, že by tieto správy boli celkom nepodstatné, resp. že by nemali v konaní pred vojenským úradom žiaden význam. Aj podľa kasačného súdu sú dôležitým zdrojom zisťovania skutočností, za akých sa služobný úraz stal. Záver, či boli dané nebezpečné podmienky podľa § 24 ods. 1 a 3 cit. zákona, však nie je len záverom skutkovým: ustanovenie § 24 ods. 3 definuje, čo sa takými podmienkami rozumie, a jednotlivé pojmy v jednotlivých písmenách si zasa vyžadujú objasnenie a výklad. Až po ustálení jednotlivých znakov týchto pojmov výkladom možno skutkovo zisťovať, či sú tieto znaky v danej konkrétnej veci naplnené. Názor žalobcu, že vojenský úrad a žalovaný nemôžu samostatne posúdiť okolnosti služobného úrazu, charakter činnosti, pri ktorej k nemu došlo, a mieru jej nebezpečnosti, tak nemajú oporu vo vyššie citovaných ustanoveniach a nezohľadňujú oprávnenie týchto orgánov rozhodovať o úrazových dávkach, ktoré im výslovne priznáva ustanovenie § 81 ods. 1 písm. b) zákona č. 328/2002 Z. z.“ Vo vzťahu k uvedenému Najvyšší správny súd v rozsudku sp. zn. 7Ssk/41/2023 zo dňa 30.04.2024 vyslovil záver, že „v prerokúvanej veci Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia, ako aj žalovaný riadne vzali do úvahy obsah záznamu o služobnom úrade, správu o vyšetrení služobného úrazu, pripojenú zápisnicu z rokovania úrazovej komisie. Z nich zistili, kedy a ako sa služobný úraz stal a

aké boli jeho dôsledky. Konkrétne zistili, že služobný úrad žalobca utrpel pri rozcvičovaní - drepe s činkou, ktorý konal 8. marca 2018 v čase, kedy mal inak vykonávať vytrvalostný beh ako súčasť komplexu nácviku prvkov pozemnej výsadkovej prípravy. Následne však podrobili výkladu pojem „výsadkový výcvik“ použitý v ustanovení §24 ods. 3 písm. i) zákona č. 328/2002 Z. z. a dospeli k záveru, že sama rozcvička nie je jeho súčasťou. Správny súd v napadnutom rozsudku zaujal názor, že rozcvička by mohla byť súčasťou takéhoto výcviku, ak by sa vykonávala s vedomím nadriadeného namiesto pôvodne určeného vytrvalostného behu napríklad preto, že na beh neboli vhodné poveternostné podmienky. Preto aj uložil žalovanému, aby v tomto smere doplnil dokazovanie a zistil, prečo žalobca v určenom čase robil drepy namiesto behu. Na posúdenie správnosti tohto záveru tak treba vyriešiť aj druhú právnu otázku, ktorú žalovaný nadniesol v kasačnej sťažnosti, teda či takáto rozcvička vôbec môže tvoriť súčasť výsadkového výcviku. Ak ju totiž tvoriť nemôže, potom je zisťovanie rozhodujúcich skutočností v tomto smere nepodstatné, a správny súd nerozhodol správne, ak ho žalovanému uložil.“

44. Správny súd s ohľadom na uvedené dospel k záveru že prvostupňový správny orgán a žalovaný boli oprávnení samostatne posúdiť okolnosti služobného úrazu, charakter činnosti, pri ktorej k nemu došlo a mieru jej nebezpečnosti s ohľadom na ustanovenia uvedené v bode 43 tohto odôvodnenia a tiež s prihliadnutím k oprávneniu týchto orgánov rozhodovať o úrazových dávkach výslovne im priznaným ustanovením § 81 ods. 1 písm. b) zákona č. 328/2002 Z. z. Na základe uvedeného správny súd považoval námietku žalobcu o tom, že žalovaný ani prvostupňový správny orgán neboli v zmysle zákona oprávnení posudzovať úrazový dej služobného úrazu žalobcu a mieru nebezpečnosti činnosti vykonávanej počas činnosti, ktorú zákon označuje ako činnosť vykonávanú za nebezpečných podmienok za účelom rozhodovania o priznaní nároku na jednorazové mimoriadne odškodnenie, za nedôvodnú.

45. Vo vzťahu k druhej otázke (ii) kasačný súd v rozsudku sp. zn. 7Ssk/41/2023 zo dňa 30.04.2024 konštatoval „ustanovenie § 24 ods. 3 zákona č. 328/2002 Z. z. taxatívnym výpočtom definuje činnosti, resp. situácie, ktoré sa považujú za nebezpečné podmienky. Toto ustanovenie však ďalej nevymedzuje jednotlivé, tam uvedené pojmy, a preto bližšie nevymedzuje ani pojem „výsadkový výcvik“. ... Podľa kasačného súdu treba pojem výsadkový výcvik použitý v § 24 ods. 3 písm. i) zákona č.328/2002 Z. z. vykladať autonómne. To podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky znamená síce začať jazykovým výkladom, ktorý sa však musí doplniť aj inými metódami, predovšetkým výkladom účelom právneho predpisu, ale tiež jeho systematikou (porov. rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 171/05, III. ÚS 341/07, III. ÚS 72/2010, I. ÚS 351/2010 a ďalšie). Všeobecný jazykový význam pojmu „výcvik“ označuje získavanie určitých zručností, resp. ich zdokonaľovanie cvikom. Výsadkový výcvik tak predstavuje získavanie zručností, ktoré sú typické pre (vojenského)výsadkára, ako aj ich zdokonaľovanie cvikom. Už z tohto jazykového významu použitého pojmu tak podľa kasačného súdu vyplýva, že musí ísť o špecifické činnosti, ktoré sú potrebné práve pre získavanie a zdokonaľovanie takýchto zručností, nie o akúkoľvek aktivitu na udržiavanie všeobecnej telesnej kondície, hoci by aj bola predpokladom pre riadne nadobudnutie a upevnenie takýchto zručností. Tento záver ešte viac podporuje systematika celého ustanovenia § 24 ods. 3 zákona č. 328/2002 Z. z. Z jednotlivých písmen je totiž zrejme, že za nebezpečné podmienky sú považované také činnosti, ktorým je vlastné určité osobitné riziko pre zdravie, prípadne aj život profesionálneho vojaka. Letecká prevádzka [písmeno a)] je sama osebe nebezpečná už fyzikálnymi dôsledkami aj drobného pochybenia(pád lietadla na zem), navyše spojená s náročným ovládaním stroja. Poľné podmienky a vojenské cvičenie [písmeno b)] predstavujú zvýšenú záťaž pre organizmus a v podstate simuláciu boja, podobne ako osobitné úlohy v zmysle písmena c). Trestný čin proti profesionálnemu vojakovi [písmeno d)] je vo vzťahu k nemu osobitným a úmyselným zdrojom rizika. Situácie v písmene e) sa vyznačujú nedostatkom pevnej opory pod nohami, akou je obvykle zem, a tiež činnosťami, ktoré si vyžadujú osobitné fyzické úsilie a námahu. Práca pod vodou je pre človeka rovnako neprirodzená, a preto aj riziková [písmeno f)]. V písmenách g), h) a j) sú vymenované situácie, kde riziko pre zdravie a život vychádza z energií a látok, s ktorými profesionálny vojak prichádza do styku. Pre písmeno i) sú - podobne ako pre písmeno a) - typické situácie, v ktorých profesionálny vojak zostupuje z výšky bez obvyklej opory, akú pre človeka predstavuje zem, a v ktorých riziko plynie už zo samotného pôsobenia tiažovej sily. Len písmeno k)predstavuje výnimku z uvedenej systematiky, keďže medzinárodné cvičenie samo osebe nie je zdrojom žiadneho osobitného rizika; to však nič nemení na existencii spoločného menovateľa ostatných činností vymenovaných v tomto odseku. Na základe uvedených systematických a hodnotových úvah, ktoré sú typické pre takmer všetky situácie, ktoré sa podľa § 24 ods. 3 zákona č. 328/2002 Z. z. považujú za nebezpečné podmienky, tak kasačný súd dospel k záveru, že za výsadkový výcvik na účely § 24 ods. 3 písm. i) cit. zák. možno považovať takú činnosť, ktorá sama osebe síce nie je zoskokom padákom, ale ktorá je zdrojom obdobného rizika ako zoskok padákom a vyžaduje si určitú osobitnú fyzickú námahu (či už zvýšenú

fyzickú aktivitu alebo určité zvláštne, neobvyklé pohyby a činnosti), ktorá je typovo podobná tej, ktorá sa vynakladá pri zoskoku padákom. Môže ísť najmä o činnosti pri nácviku prvkov zoskoku na zariadeniach určených na precvičovanie jednotlivých prvkov zoskokov padákom, pri ktorých hrozí obdobné riziko ako pri zoskoku (napr. následky nesprávneho dopadu, trhnutie pri otvorení padáka, zamotanie sa do padáka, vlečenie padákom). Takýto výklad podľa kasačného súdu nielen rešpektuje systematické súvislosti jednotlivých písmen v § 24 ods. 3 zákona č. 328/2002 Z. z., ale zodpovedá tiež účelu tejto úrazovej dávky: už z pojmu jednorazové mimoriadne odškodnenie je zrejmé, že má byť spojené s určitými mimoriadnymi okolnosťami, ktoré sú vyjadrené tým, že služobný úraz vznikol za situácie, ktorá je typicky spojená s vyšším rizikom. Ako to správne naznačuje žalovaný v kasačnej sťažnosti, takémuto účelu by nezodpovedalo, ak by sa za súčasť výsadkového výcviku na tento účel považovala fyzická aktivita (ako napr. rozcvička), ktorá je bežnou súčasťou fyzickej prípravy profesionálnych vojakov, ba dokonca bežným postupom nevojakov pred výkonom ťažšej fyzickej aktivity (cvičenia). Rovnako správne žalovaný poukazuje na to, že takýto výklad by viedol k celkom rozdielnym nárokom dvoch profesionálnych vojakov, ktorí by inak vykonávali činnosť s celkom rovnakým rizikom (napr. uvedená rozcvička), len v závislosti na tom, že jeden by sa rozcvičoval pre výsadkový výcvik a druhý nie. Také rozdielne zaobchádzanie by nezodpovedalo účelu, ktorému má v zmysle § 24 cit. zákona slúžiť jednorazové mimoriadne odškodnenie.“ S ohľadom na uvedené kasačný súd, ktorého právnym názorom je správny súd viazaný v zmysle § 469 SSP dospel k záveru, že rozcvičku pred vytrvalostným behom nemožno považovať za súčasť výsadkového výcviku profesionálneho vojaka na účely § 24 ods. 3 písm. i) zákona č. 328/2002 Z. z. a v prerokovanej veci preto nebolo podstatné, prečo a za akých okolností žalobca vykonával takúto rozcvičku dňa 08.03.2018 v čase 7:10. Správny súd v intenciách uvedeného dospel preto k záveru, že ani žalobná námietka žalobcu týkajúca sa nesprávneho právneho posúdenia vo vzťahu k splneniu podmienok na priznanie jednorazového mimoriadneho odškodnenia v kontexte toho, že podľa žalobcu cvik - drep s činkou v rámci upevňovania (rozcvičovania) vestibulárneho systému pred vytrvalostným behom naplnil podmienku spôsobenia služobného úrazu za nebezpečných podmienok, pretože k nemu došlo počas výsadkového výcviku, nebola dôvodná.

46. Vo vzťahu k žalobnej námietke žalobcu týkajúcej sa spôsobenia invalidity žalobcu viacerými služobnými úrazmi správny súd uvádza, že po vzniku predošlých služobných úrazov žalobcu u neho nedošlo k zmene jeho zdravotnej spôsobilosti na výkon štátnej služby ani priamo po ich utrpení nedošlo k uznaniu invalidity a žalobca aj naďalej po služobných (a iných) úrazoch do dňa utrpenia služobného úrazu (08.03.2018) vykonával štátnu službu profesionálneho vojaka, na základe čoho bolo preukázané, že žalobca aj naďalej spĺňal podmienku požadovanej zdravotnej spôsobilosti pre výkon služby. Vzhľadom na uvedené sa správny súd stotožnil s vyjadrením žalovaného, ktorý ustálil, že nakoľko v dôsledku predošlých úrazov žalobcu nedošlo k zmene jeho zdravotnej spôsobilosti ani uznaniu invalidity a žalobca aj naďalej vykonával štátnu službu profesionálneho vojaka, pri posudzovaní nároku na priznanie jednorazového mimoriadneho odškodnenia bolo potrebné zaoberať sa služobným úrazom žalobcu zo dňa 08.03.2018, keďže ku zmene zdravotnej spôsobilosti žalobcu resp. k invalidite došlo až po vzniku tohto úrazu. Jednorazové mimoriadne odškodnenie je dávkou úrazového zabezpečenia, ktoré dávky sú upravené zákonom č. 328/2002 Z. z. Z hľadiska vzniku nároku na dávku jednorazového mimoriadneho odškodnenia možno hovoriť o dávke obligatórnej, keď sa jedná o plnenie z úrazového zabezpečenia, na ktoré vzniká policajtovi a profesionálnemu vojakovi právny nárok po splnení zákonom stanovených podmienok. Z hľadiska formy plnenia možno predmetnú dávku považovať za dávku peňažnú poskytovanú vo forme peňažného plnenia a z hľadiska periodicity plnenia má táto dávka jednorazový charakter, ktorá skutočnosť navyše vyplýva už z jej legislatívneho názvu. Jedná sa teda o jednorazové a mimoriadne vyplatenie peňažnej sumy, účel ktorého spočíva v pomoci poškodenému preklenúť nepriaznivú finančnú situáciu spôsobenú stratou príjmu, ktorá nastala v súvislosti so služobným úrazom a v dôsledku ktorého zostal poškodený náhle vyradený z plnenia úloh plynúcich mu z osobitných právnych predpisov v rámci výkonu príslušnej štátnej služby, a ktorá skutočnosť mohla mať negatívny vplyv nielen na chod jeho domácnosti, ale celkovo na život poškodeného a členov jeho rodiny. Jednorazové mimoriadne odškodnenie má okamžitý kompenzačný charakter umožňujúci sa prispôbiť zmeneným životným podmienkam, ktoré nastali v danom čase s tým, že jeho priznaním a následným vyplatením jeho funkcia zaniká, keďže splnila svoj účel (rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 6Ssk/159/2023 zo dňa 27.06.2024). Správny súd nijako nespochybňuje skutočnosť, že žalobca utrpel viacero služobných (a iných) úrazov, avšak zároveň dodáva, že napriek tomu, že ustanovenie § 24 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. priamo nehovorí o bezprostrednosti medzi služobným úrazom a uznaním invalidity, výkladom tohto ustanovenia a s prihliadnutím na charakter a účel dávky jednorazového mimoriadneho odškodnenia možno dôjsť k záveru o tom, že k zmene zdravotnej spôsobilosti alebo invalidite za účelom priznania

nároku na jednorazové mimoriadne odškodnenie má dôjsť priamo v dôsledku služobného úrazu, ku ktorému v tomto prípade došlo u žalobcu dňa 08.03.2018. Uvedené podporuje aj skutočnosť, že pokiaľ by nedošlo k služobnému úrazu žalobcu zo dňa 08.03.2018, nedošlo by ani k zmene jeho zdravotnej spôsobilosti, resp. invalidite, na základe čoho by žalobca stále spĺňal podmienku požadovanej zdravotnej spôsobilosti pre výkon služby a aj naďalej by vykonával štátnu službu profesionálneho vojaka (ako tomu bolo do dňa služobného úrazu 08.03.2018) a tým pádom by vôbec nedošlo k rozhodovaniu o nároku na jednorazové mimoriadne odškodnenie. S ohľadom na uvedené správny súd aj túto žalobnú námietku žalobcu považoval za nedôvodnú. Správny súd zároveň nad rámec uvádza, ako aj správne podotkol žalovaný, že za predchádzajúci služobný úraz zo dňa 25.04.2014 bol žalobca riadne odškodnený rozhodnutím Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia č. p.: VÚSZ-4531336140096-2/2014-OOČ zo dňa 28.08.2014.

47. Pokiaľ žalobca vo svojej argumentácii podporne poukazoval na rozhodnutie o priznaní náhrady za bolesť a rozhodnutie o náhrade za stratu na služobnom plate v súvislosti so služobným úrazom zo dňa 08.03.2018, správny súd v zhode s konštatovaním žalovaného dospel k záveru, že priznaniu predmetných nárokov predchádzali samostatné správne konania, ktorých výsledkom boli samostatné rozhodnutia, pri ktorých sa rozhodovalo na základe zákonných podmienok vzťahujúcich sa k týmto nárokom, ktoré sú odlišné ako podmienky vzťahujúce sa k nároku na jednorazové mimoriadne odškodnenie. Správny súd dáva do pozornosti žalobcu, že pri týchto nárokoch sa neskúmala skutočnosť, či k služobnému úrazu došlo za nebezpečných podmienok, ktorá je jednou zo zákonných podmienok na priznanie nároku na jednorazové mimoriadne odškodnenie, a preto uvedenými rozhodnutiami nemohlo dôjsť k potvrdeniu skutočnosti o tom, že ku služobnému úrazu zo dňa 08.03.2018 došlo za nebezpečných podmienok.

48. Správny súd zároveň vo vzťahu k žalobným námietkam týkajúcim sa nepreskúmateľnosti, nezrozumiteľnosti a nedostatku dôvodov rozhodnutí správnych orgánov, nedostatočnému zisteniu skutkového stavu, ako aj k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktorého následkom mohlo byť vydanie nezákonného rozhodnutia uvádza, že prvostupňový správny orgán, ako aj žalovaný pri svojom rozhodovaní vychádzali z náležite zisteného skutkového stavu, ich rozhodnutia boli zrozumiteľné a odôvodnené, keď z ich obsahu bolo dostatočne zrozumiteľné prečo rozhodli tak, ako bolo uvedené vo výrokoch jednotlivých rozhodnutí, napadnuté rozhodnutia obsahovali všetky náležitosti požadované zákonom a správne orgány v súlade so zákonom následne správne uzavreli, že na priznanie jednorazového mimoriadneho odškodnenia podľa § 24 ods. 1 ods. 3 písm. i) zákona č. 328/2002 Z. z. neboli splnené zákonom stanovené podmienky, nakoľko služobný úraz žalobcu, na základe ktorého došlo k invalidite nebol spôsobený za nebezpečných podmienok.

49. Správny súd nad rámec uvedeného konštatuje, že prvostupňové a odvolacie konanie a rozhodnutie tvoria jeden celok administratívneho konania. Ak preto žalovaný na základe podaného odvolania považoval skutkový a právny stav prvostupňovým správnym orgánom za dostatočne zistený na základe dôkazov, listinných a ďalších podkladov tvoriacich súčasť administratívneho spisu, stotožnil sa s aplikáciou relevantných právnych noriem a považoval prvostupňové správne rozhodnutie za vecne správne, riadne odôvodnené a súladné so zákonom, bol postačujúci a so zákonom súladný postup žalovaného ako odvolacieho orgánu v administratívnom konaní, ktorým v časti poukázal aj na obsah prvostupňového rozhodnutia, s ktorým sa stotožnil.

50. V intenciách vyššie uvedených úvah správneho súdu je zrejmé, že námietky, ktoré žalobca uviedol v správnej žalobe, neboli spôsobilé privodiť mu úspech v správnom súdnom konaní, keď správny súd nezhliadol ich dôvodnosť, a preto správnu žalobu ako nedôvodnú podľa § 190 SSP zamietol.

51. O náhrade trov konania rozhodol správny súd tak, že ju účastníkom konania nepriznal, keďže vo vzťahu k žiadnemu z nich nezistil dôvod na jej priznanie. Žalobca nemal konečný úspech v konaní, preto mu právo na náhradu trov konania (vrátane trov kasačného konania) nepatrí podľa § 167 ods. 1 SSP (a contrario). Žalovaný síce v konaní úspešný bol, avšak má postavenie orgánu verejnej správy, pričom správny súd nezistil žiadne výnimočné dôvody, pre ktoré by mu mali byť trovy konania voči neúspešnému žalobcovi priznané. Zaplatenie eventuálnych trov konania žalovaného nemožno od žalobcu spravodlivo požadovať (§ 168 SSP).

Poučenie:

Poučenie: Doručený rozsudok je právoplatný (§ 145 ods. 1 SSP).

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť, ak to zákon pripúšťa (§ 439, § 440 SSP) v lehote 1 mesiaca od doručenia rozhodnutia správneho súdu, prostredníctvom správneho súdu, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal. O kasačnej sťažnosti rozhoduje Najvyšší správny súd Slovenskej republiky.

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP uviesť

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

Kasačnú sťažnosť možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí správny súd do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Správny súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. K podaniu kolektívneho orgánu musí byť pripojené rozhodnutie, ktorým príslušný kolektívny orgán vyslovil s podaním súhlas.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Sťažovateľ alebo opomentý sťažovateľ nemusí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom (§ 449 ods. 2 písm. b) SSP).